

DOCUMENTAIRE WOONVOORZIENINGEN IN ZELFBEHEER

In 2023 heeft [Anna Stienstra](#) een documentaire gemaakt van een beschermde woonlocatie voor complexe psychische zorg waar 24 mensen wonen. Zij laat daarmee zien wat waarde toevoegt aan leven, wonen en de benodigde zorg. Een ogenschijnlijk eenvoudig proces dat echter veel verder gaat dan alleen de direct betrokkenen zoals bewoners, personeel en bestuur. *De mens als fundament* zoals de documentaire heet, is een spiegel geworden met vele lagen. Soms confronterend, maar ook met heel veel humor. [Klik hier](#) voor de trailer.

Anna Stienstra wil nu met de betrokkenen bij de Kraaipan Oase en Caring Communities een documentaire maken over woonvoorzieningen (communities) in zelfbeheer. Deze woonvoorzieningen voor mensen met een Ernstige Psychiatrische Aandoening (EPA) en hun naasten, waarbij herstel en autonomie centraal staan, vormen een alternatief voor geïnstitutionaliseerde woonvoorzieningen. Hier kan men op hoogwaardig niveau samen wonen en leven en begeleiding ontvangen tegen relatief gezien lage kosten.

Beoogd wordt deze Caring Communities in heel Nederland te realiseren. Het streven is om met behulp van deze documentaire aan belangrijke stakeholders als overheden, woningcorporaties, projectontwikkelaars en zorgaanbieders de waarde van dergelijke woonvoorzieningen aan te tonen. De documentaires van Anna Stienstra zijn vaak verplichte kost voor ambtenaren van VWS en andere invloedrijke personen/organisaties. Hoe mooi zou het zijn als een documentaire over woonvoorzieningen in zelfbeheer dezelfde status krijgt?

Het streven is een documentaire te maken van 25 à 45 minuten. Een documentaire kost ongeveer € 1.000 per minuut. Voor het realiseren van deze documentaire is dus in totaal € 25.000 à € 45.000 nodig.

De definitieve opzet van de documentaire is afhankelijk van het budget, maar ook hier zal het gaan om het persoonlijke verhaal. Klein en puur in beeld gebracht en van dichtbij gefilmd waarbij verschillende sprekers en verschillende aspecten aan bod komen. De documentaire biedt ruimte voor dialoog, voor een authentiek geluid van binnenuit en voor stilte waarin de beelden en de verstilling voor zich spreekt.

[Klik hier](#) voor ander werk van Anna Stienstra.

De Kraaipan Oase

Ambulante woonvoorziening de Kraaipan Oase in de Transvaalbuurt in Amsterdam-Oost is een community in zelfbeheer bij familie¹ en waar mogelijk de bewoners zelf. Zelfbeheer, autonomie en herstel zijn belangrijke uitgangspunten. 35 volwassenen met een verhoogde kwetsbaarheid voor psychose wonen in zelfstandige woningen. Mannen en vrouwen van verschillende leeftijden, met verschillende opleidingsniveaus en met verschillende culturele achtergronden.

De grote gemeenschappelijke ruimte en grote tuin vormen het hart van de Kraaipan Oase. [Klik hier](#) voor een indruk. Hier worden bijna dagelijks gezamenlijke activiteiten georganiseerd en ontmoeten bewoners, vrijwilligers, familie, vrienden en persoonlijk begeleiders elkaar. In deze community ontstaat een voor de bewoners zeer waardevol sociaal netwerk waarvan ook een signalerings- en opvangfunctie uitgaat in perioden dat het minder goed gaat met een bewoner. Hierdoor worden isolement en vereenzaming – wat veel voorkomt bij deze doelgroep - voorkomen. De sociale contacten en activiteiten spelen een belangrijke rol in het herstel² van de bewoners. [Klik hier](#) om van een aantal bewoners een indruk te krijgen hoe zij het wonen in de Kraaipan Oase ervaren.

Buurtbewoners die tot dezelfde doelgroep behoren maar in een eigen woning wonen, kunnen als gast ook gebruik maken van het gemeenschappelijke aanbod. Er zijn altijd zo'n 3 à 4 gasten.

De woonvoorziening is ontwikkeld door de familie die deze ook bestuurt en deels zelf belast is met de uitvoering. Eén van de bewoners vervult de betaalde functie van community coördinator en doet het meeste in de uitvoering.

De bewoners worden in hun dagelijks leven begeleid door een team van vier persoonlijk begeleiders dat 6 dagen per week tijdens kantooruren aanwezig is, uniek voor deze doelgroep in een ambulante setting.

In deze community nam het aantal opnamen in psychiatrische ziekenhuizen zienderogen af. Gedurende meerdere jaren was er geen enkele opname terwijl diverse bewoners wel manische en/of psychotische episoden hebben doorgemaakt. In een vroegtijdig stadium wordt gesignaleerd als het niet goed gaat met een bewoner waarna deze wordt opgevangen binnen de community. Hierdoor worden traumatische en kostbare opnamen voorkomen. Dit betekent een verhoogde kwaliteit van leven en een besparing binnen de ggz.

Caring Communities

Gemodelleerd naar de Kraaipan Oase worden door Caring Communities woonvoorzieningen ontwikkeld. Deze woonvoorzieningen sluiten naadloos aan op breed gedeelde uitgangspunten ten aanzien van herstel, maatschappelijke participatie en bevordering van de samenwerking tussen de formele en informele zorg.

¹ Lees voor familie ook naasten

² Herstel in de ggz verwijst naar iets anders dan genezing van ziekte alleen. In een herstelproces wordt de persoonlijke balans hervonden na ervaringen van (heftige) psychische ontwrichting. Het gaat om herstel van symptomen, persoonlijk herstel en maatschappelijk herstel waarbij (verloren gewaande) mogelijkheden voor een vervullend leven met of zonder de psychische kwetsbaarheid worden ontdekt.

Ook passen deze woonvoorzieningen goed in de breed gedeelde visie op ambulantisering waarvoor veel woningcorporaties bereid zijn woningen beschikbaar te stellen ter bevordering van de uitstroom uit psychiatrische ziekenhuizen en zwaardere woonvoorzieningen.

Eind 2025 wordt in Amsterdam-Noord de eerste woonvoorziening voor 30 bewoners opgeleverd. Binnen de gemeente Utrecht en de regio Alkmaar wordt met de betrokken partijen gesproken over het ook aldaar realiseren van een dergelijke woonvoorziening. Het streven is om in heel Nederland dergelijke woonvoorzieningen te ontwikkelen. Caring Communities heeft geen winstoogmerk.

Meer informatie

Voor meer informatie kan contact worden gezocht met Mirjam van Dootingh, voorzitter Kraaipan Oase en bestuurder Caring Communities (dootingh@dootingh.com, 06-53156731).